T086 TKL 4 (13) Luận Kinh Kim Cang Bát Nhã Ba La Mật Q.thượng

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1511

LUAÄN KINH
KIM CANG BAÙT NHAÕ BA-LA-MAÄT
Taùc giaû: Boà-taùt Thieân Thaân
Haùn dòch: Ñôøi Nguyeân Nguïy, Tam Taïng Boà-ñeà Löu Chi
QUYEÅN THÖÔÏNG

Phaùp moân cuù nghóa vaø thöù lôùp, Theá gian khoâng hieåu, lìa tueä saùng. Böïc Ñaïi trí thoâng suoát daïy chuùng ta, Xin qui maïng Thaân coâng ñöùc voâ löôïng. Phaûi neân toân kính Phaùp-Phaät nhö theá, Ñaàu maét cung kính leã nôi chaân Vì luoân saùnh vaùc Phaät söï khoù laøm, Thaâu nhaän giaùo hoùa lôïi ích chuùng sanh. Kinh noùi: “Toâi nghe nhö vaày: Moät thuôû noï, ôû taïi khu vöôøn röøng kyø- ñaø, Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc thaønh Xaù-veä, Ñöùc Theá Toân cuøng vôùi moät ngaøn hai traêm naêm möôi ñaïi Tyø-kheo hoäi hoïp ñoâng ñuû. Baáy giôø, saép tôùi giôø aên, Ñöùc Theá Toân ñaép y, mang bình baùt vaøo Ñaïi thaønh Xaù-veä khaát thöïc. Vaøo thaønh, khaát thöïc qua töøng nhaø xong, trôû veà Tinh xaù. Sau khi thoï thöïc, thu xeáp y baùt, röûa tay chaân, traûi toïa cuï, ngoài kieát giaø nhö thöôøng leä. Ngaøi ngoài thaúng thaân, an truï trong chaùnh nieäm khoâng lay ñoäng. Khi aáy, caùc Tyø-kheo ñeán beân Phaät, laïy xuoáng chaân ngaøi, nhieãu quanh ba voøng theo höôùng beân phaûi, roài ngoài qua moät beân. Baáy giôø, Tröôûng giaû Tu-boà-ñeà töø choã ngoài giöõa ñaïi chuùng, ñöùng leân, ñeå hôû vai beân phaûi, ñaàu goái beân phaûi quì saùt ñaát, tröôùc Phaät, chaáp

tay cung kính, baïch Phaät: Baïch Theá Toân! “Thaät hi höõu, Theá Toân! Ñaáng Nhö Lai, ÖÙng Cuùng, Chaùnh Bieán Tri ñaõ kheùo hoä nieäm cho caùc Boà-taùt, ñaõ kheùo phoù chuùc (daën doø giao phoù) caùc Boà-taùt...” Luaän raèng: Kheùo hoä nieäm laø noùi ñeán nhöõng Boà-taùt coù caên cô ñaõ thuaàn thuïc. Kheùo phoù chuùc laø noùi ñeán nhöõng Boà-taùt coù caên cô chöa thuaàn thuïc. Taïi sao phaûi kheùo hoä nieäm nhöõng vò Boà-taùt? Taïi sao kheùo phoù chuùc nhöõng vò Boà-taùt? Keä noùi: Nghóa kheùo ho, neân bieát, Theâm söùc thaân, cuøng haønh, Ñöôïc- chöa ñöôïc baát thoaùi, Goïi laø kheùo phoù chuùc. - Theá naøo laø “theâm söùc thaân cuøng haønh”? Ñoù laø cho theâm söùc trí tueä (trí-phöôùc) trong thaân Boà-taùt ñeå giuùp hoï thaønh töïu Phaät Phaùp. Laïi nöõa, do Boà-taùt thaâu nhaän, nhieáp hoùa chuùng sinh, thì cho theâm söùc giaùo hoùa, neân bieát, ñoù goïi laø kheùo hoä nieäm. - Theá naøo goïi laø “Ñöôïc-chöa ñöôïc baát thoaùi”? Nghóa laø ñoái vôùi ngöôøi ñöôïc vaø chöa ñaït ñöôïc coâng ñöùc, e ngöôøi aáy thoái chí lui goùt, neân phaûi truyeàn trao söùc maïnh trí tueä cho hoï. Laïi ñoái vôùi ngöôøi ñaõ ñöôïc baát thoaùi, thì

khieán cho khoâng xaû boû phaùp Ñaïi thöøa; ngöôøi chöa ñöôïc Baát thoaùi giuùp hoï tieán xa hôn nöõa vaøo phaùp Ñaïi thöøa. Ñoù goïi laø kheùo phoù chuùc. Neân bieát nhö vaäy. Kinh noùi: Thöa Theá Toân: Theá naøo laø Boà-taùt Ñaïi thöøa phaùt taâm Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc? Neân truï theá naøo? Neân tu haønh theá naøo? Neân haøng phuïc taâm nhö theá naøo? Khi aáy, Phaät noùi vôùi Tu-boà-ñeà: Laønh thay! Laønh thay! naày Tu-boà- ñeà! Nhöõng gì thaày noùi, laø Nhö Lai kheùo hoä nieäm cho caùc Boà-taùt, kheùo phoù chuùc cho caùc Boà-taùt. Baây giôø, thaày neân nghe kyõ, Ta seõ noùi cho thaày hieåu. Boà-taùt Ñaïi thöøa khi phaùt taâm Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc, neân truï nhö theá, tu haønh nhö theá, laøm chuû taâm mình nhö theá... Tu-boà-ñeà baïch vôùi Phaät: Thöa Theá Toân! Con muoán nghe nhöõng ñieàu aáy. Phaät baûo Tu-boà-ñeà: Caùc Boà-taùt neân sinh taâm nhö vaày: Heát thaûy chuùng sinh, vôùi nhöõng thöù thuoäc veà chuùng sinh aáy, laø coù loaøi sinh baèng tröùng, coù loaøi sinh baèng thai, coù loaøi sinh töø aåm thaáp, coù loaøi hoùa sinh, coù saéc hay khoâng coù saéc, coù töôûng hay khoâng coù töôûng, chaúng phaûi coù töôûng, chaúng phaûi khoâng coù töôûng, heát thaûy coõi chuùng sinh vaø nhöõng gì thuoäc veà chuùng sinh, ta ñeàu giuùp hoï böôùc vaøo Nieát-baøn Voâ dö maø dieät

SOÁ 1511 - LUAÄN KINH KIM CANG BAÙT NHAÕ BA LA MAÄT, Quyeån Thöôïng 177

ñoä. Dieät ñoä voâ löôïng chuùng sinh nhö vaäy, nhöng thaät khoâng coù chuùng sinh naøo ñöôïc dieät ñoä. Taïi sao vaäy? Naày Tu-boà-ñeà! Neáu Boà-taùt coù töôùng chuùng sinh, töùc khoâng phaûi laø Boà-taùt. Taïi sao khoâng phaûi? Naøy, Tu-boà-ñeà! Neáu Boà-taùt khôûi töôùng chuùng sinh, töôùng nhaân, töôùng thoï giaû, thì khoâng goïi laø Boà-taùt. Luaän raèng: Boà-taùt truï trong Ñaïi thöøa nhö theá naøo? Hoûi, ñaùp ñeå laøm saùng toû nghóa naøy. Keä noùi: Boán taâm: Roäng-Ñeä nhaát Vaø thöôøng-chaúng ñaûo ñieân Thaâm taâm laøm lôïi ích Ñuû coâng ñöùc Thöøa naøy. Baøi keä aáy coù nghóa gì? Neáu Boà-taùt coù boán thöù taâm Boà-ñeà saâu xa, laøm lôïi ích chuùng sinh, thì ñaây laø truï xö Ñaïi thöøa cuûa Boà-taùt. Taïi sao? Vì taâm naøy caøng saâu, thì coâng ñöùc caøng ñuû. Cho neân, boán thöù taâm thaám nhuaàn lôïi ích saâu xa, ñöôïc thaâu giöõ vaø sinh khôûi coù theå an truï trong Ñaïi thöøa. Boán thöù taâm aáy: Moät laø Roïâng, hai laø Ñeä nhaát, ba laø Thöôøng, boán laø khoâng ñieân ñaûo. Theá naøo laø taâm Roäng laøm lôïi ích? Nhö kinh noùi: “Heát thaûy Boà-taùt sinh taâm nhö vaày: Taát caû chuùng sinh vaø thuoäc veà chuùng sinh, cho ñeán taát caû coõi chuùng sinh vaø nhöõng thöù thuoäc veà chuùng sinh. Theá naøo laø taâm Ñeä nhaát laøm lôïi ích? Nhö kinh noùi: Ta ñeàu giuùp hoï böôùc vaøo Nieát-baøn Voâ dö maø dieät ñoä. Theá naøo laø taâm Thöôøng laøm lôïi ích? Nhö kinh noùi: “Dieät ñoä ñöôïc voâ löôïng voâ bieân chuùng sinh nhö theá, nhöng thaät ra khoâng coù chuùng sinh naøo, ñöôïc dieät ñoä caû! Taïi sao? Naøy, Tu-boà-ñeà! Neáu Boà-taùt naøo coù töôùng chuùng sinh, töùc khoâng phaûi laø Boà-taùt”. Nghóa naøy nhö theá naøo? - Do Boà-taùt, xem heát thaûy chuùng sinh nhö chính mình. Töø nghóa naøy, chính Boà-taùt ñöôïc dieät ñoä thì khoâng khaùc naøo heát thaûy chuùng sinh ñöôïc dieät ñoä. Neáu Boà-taùt khôûi töôûng chuùng sinh khoâng sinh tröôûng ñoù laø mình thì khoâng neân ñöôïc goïi laø Boà-taùt. Nhö theá, nhaän laáy chuùng sinh nhö

chính thaân mình, thöôøng khoâng lìa boû; ñoù goïi laø taâm thöôøng laøm lôïi ích. Theá naøo laø taâm Khoâng ñieân ñaûo laøm lôïi ích? Nhö kinh noùi: “Vì sao khoâng phaûi? Naøy Tu-boà-ñeà! Neáu Boà-taùt naøo khôûi töôùng chuùng sinh, töôùng nhaân, töôùng thoï giaû, thì khoâng goïi laø Boà-taùt. Ñaây laø chæ roõ vieäc neân xa lìa söï nöông döïa vaøo thaân mình thaáy töôùng chuùng sinh v. v...” Tieáp theo ñaây laø noùi Boà-taùt tu haønh, an truï trong Ñaïi thöøa. Neân

bieát nhö theá. Kinh noùi: “Laïi nöõa, Tu-boà-ñeà! Boà-taùt khoâng truï vaøo söï (phaùp) khi laøm boá thí. Khoâng truï vaøo ñaâu caû maø boá thí. Khoâng truï vaøo saéc maø boá thí. Khoâng truï vaøo thanh, höông, vò, xuùc, phaùp maø boá thí. Naøy Tu-boà-ñeà! Boà-taùt neân nhö vaäy maø boá thí Boà-taùt khoâng truï töôûng sôû töôùng ñeå laøm vieäc boá thí. Taïi sao? Neáu Boà-taùt boá thí maø khoâng truï ôû töôùng, thì phöôùc ñöùc tích tuï laø khoâng theå suy löôøng. Naøy, Tu-boà-ñeà! Thaày nghó sao? Hö khoâng ôû phöông ñoâng coù theå suy löôøng ñöôïc khoâng? Tu-boà-ñeà thöa: Khoâng theå, thöa Theá Toân! Phaät baûo: Naøy Tu-boà-ñeà! Phöông Taây, Nam, Baéc, boán höôùng, treân döôùi, hö khoâng ôû nhöõng nôi ñoù coù theå suy löôøng ñöôïc khoâng? Tu-boà-ñeà thöa: Baïch Theá Toân! Khoâng theå. Phaät baûo: Ñuùng theá! Ñuùng theá! Naøy Tu-boà-ñeà! Boà-taùt boá thí khoâng truï töôùng, thì phöôùc ñöùc chöùa nhoùm nhieàu, khoâng theå suy löôøng ñöôïc, cuõng nhö theá. Phaät laïi baûo: Naày Tu-boà-ñeà! Boà-taùt chæ neân laøm vieäc boá thí nhö vaäy. Luaän raèng: Nhö keä noùi: Nghóa Ñaøn (boá thí) thaâu saùu ñoä Cuûa caûi-Voâ uùy-Phaùp Trong ñoù: Moät, hai, ba, Laø tu haønh an truù. Taïi sao chæ coù boá thí Ba-la-maät goïi laø noùi saùu Ba-la-maät? Do heát thaûy Ba-la-maät ñeàu hieän roõ nghóa töôùng cuûa boá thí Ba-la- maät. Heát thaûy Ba-la-maät laø nghóa töôùng cuûa boá thí. Nghóa laø cuûa caûi voâ uùy vaø phaùp, laø boá thí Ba-la-maät. Nghóa aáy theá naøo? Boá thí cuûa caûi laø moät theå, danh vôùi boá thí Ba-la-maät. boá thí voâ uùy Ba-la-maät coù hai thöù, laø Trì giôùi Ba-la-maät vaø Nhaãn nhuïc Ba-la-maät. Ñoái vôùi vieäc aùc ñaõ laøm hay chöa laøm thì khoâng sinh sôï seät. Coøn boá thí Phaùp Ba-la-maät thì coù ba thöù, laø Tì-leâ-da (Tinh taán) Ba-la-maät, Thieàn ñònh Ba-la-maät vaø Trí tueä Ba-la-maät. Bôûi boá thí phaùp thì khoâng moûi meät ñoù laø Tinh taán, boá thí phaùp thì kheùo bieát taâm ngöôøi nghe, ñoù laø Thieàn ñònh; boá thí phaùp noùi phaùp Nhö thaät, ñoù laø Trí tueä. Cho neân boá thí phaùp goàm ba loaïi Ba-la-maät kia. Ñoù töùc laø tu haønh an truï cuûa ñaïi Boà-taùt. Nhö vöøa noùi, ba thöù boá thí goàm thaâu caû saùu Ba-la-maät, cho neân goïi laø tu haønh an truï cuûa ñaïi Boà-taùt. Theá naøo laø Boà-taùt khoâng truï nôi söï, khi

haønh vieäc boá thí v.v...? Keä noùi: Khoâng chaáp vaøo Töï thaân Baùo aân vaø Quaû baùo Giöõ cho ngöôøi khoâng thí Ngaên tìm caàu söï khaùc. Khoâng truï vaøo söï, nghóa laø khoâng chaáp vöôùng vaøo baûn thaân vaø boá thí. (Voâ sôû truï) Khoâng truï vaøo ñaâu, laø khoâng chaáp vöôùng vaøo baùo aân. Baùo aân, thì ngöôøi ñöôïc boá thí seõ baùo aân nhö caùc loaïi cung döôõng, cung kính v.v... Nhö kinh noùi:

“Khoâng truï vaøo ñaâu caû”. Khoâng truï vaøo saéc v.v... töùc khoâng chaáp vöôùng vaøo quaû baùo. Taïi sao haønh boá thí maø khoâng truï nhö vaäy? Keä noùi: “Giöõ cho ngöôøi khoâng boá thí, ngaên tìm caàu vieäc khaùc”. Nghóa laø chaáp vöôùng vaøo thaân mình thì khoâng haønh boá thí. Ñeå ngaên chaën vieäc naøy, neân noùi khoâng ñaém vaøo töï thaân Neáu coøn chaáp vöôùng ôû quaû baùo, ñeàn ôn, thì seõ boû quaû Phaät Boà-ñeà. Vì vôùi yù nghóa khaùc maø boá thí, thì ñeà phoøng vieäc laøm ñoù, chaáp vöôùng vaøo söï maø boá thí. Keá tieáp ñaây, laø noùi Boà-taùt haøng phuïc taâm mình, neân bieát nhö theá. Theá naøo laø haøng phuïc taâm? Keä noùi veà haøng phuïc: Ñieàu phuïc trong söï kia, Lìa khoûi taâm chaáp töôùng, Vaø döùt moïi nghi ngôø, Cuõng ngaên thaønh taâm nghi. Lôøi keä aáy coù nghóa gì? Ñoù laø khoâng thaáy vaät cho, ngöôøi nhaän vaø ngöôøi cho. Nhö keä noùi: “Ñieàu phuïc trong söï kia”, laø phaûi xa lìa khoûi taâm chaáp töôùng. Nhö kinh noùi: “Naày, Tu-boà-ñeà! Khi laøm vieäc boá thí nhö theá, Boà-taùt khoâng neân truï töôûng ôû töôùng. Keá ñeán, laø noùi ích lôïi boá thí. Taïi sao? Do trong ñoù coù ñieàu coøn nghi. Neáu lìa töôûng veà töôùng maø boá thí, thì laøm sao phöôùc boá thí coù theå thaønh? - Ñaùp: Neáu ai boá thí nhö vaäy thì phöôùc seõ trôû neân nhieàu hôn. - Hôn nöõa, noùi ích lôïi boá thí. Nhö kinh noùi: “Taïi sao vaäy”? Neáu Boà-taùt boá thí maø khoâng truï töôùng thì phöôùc ñöùc aáy chöùa nhoùm nhieàu, khoâng theå suy löôøng noåi. Naày Tu-boà-ñeà! Thaày nghó sao? Hö khoâng ôû phöông Ñoâng coù theå suy löôøng tính keå chaêng? Tu-boà-ñeà ñaùp: Thöa khoâng, baïch Theá Toân! v.v... Taïi sao noùi tu haønh sau ñoù môùi noùi ích lôïi cuûa boá thí? Do khi tu haønh taâm ñaõ ñöôïc haøng phuïc, vì theá môùi noùi ñeán ích lôïi cuûa boá thí. Ñieàu aáy coù nghóa gì? Töùc laø khoâng truï töôûng vaø töôùng thì nghóa thöïc haønh boá

SOÁ 1511 - LUAÄN KINH KIM CANG BAÙT NHAÕ BA LA MAÄT, Quyeån Thöôïng 180

thí, môùi thaønh töïu. Tieáp theo ñaây, heát thaûy vaên kinh (Tu-ña-la) ñeàu chæ roõ ñoaïn tröø sanh taâm nghi. Sinh nghi ngôø theá naøo? Nghi raèng: Neáu khoâng truï ôû phaùp maø haønh boá thí, thì laøm theá naøo vì quaû Phaät Boà-ñeà maø haønh boá thí? Vì ñoaïn taâm naøy, kinh noùi: Naày Tu-boà-ñeà! Thaày nghó sao? Coù theå nhìn Nhö Lai baèng töôùng thaønh töïu chaêng? Tu-boà-ñeà thöa: Baïch Theá Toân! Daï khoâng! Khoâng theå nhìn Nhö Lai baèng töôùng thaønh töïu. Vì sao? Bôûi Nhö Lai noùi töôùng töùc chaúng phaûi töôùng. Phaät baûo: Naày Tu-boà-ñeà! Phaøm noùi coù heát thaûy töôùng thì ñeàu laø noùi doái. Neáu thaáy caùc töôùng chaúng phaûi laø töôùng töùc chaúng phaûi noùi doái. Nhö vaäy, caùc töôùng maø chaúng phaûi töôùng thì môùi nhìn thaáy ñöôïc Nhö Lai. Luaän raèng: Keä noùi: Phaân bieät theå Höõu vi, Ngaên chaáp kia thaønh töïu, Ba töôùng ñeàu khaùc theå, Lìa noù thaáy Nhö Lai. Nghóa naøy ra sao? Neáu phaân bieät theå Höõu vi laø Nhö Lai cho raèng coù töôùng Höõu vi laø ñeä nhaát nghóa, thì töùc laø duøng töôùng thaønh töïa maø thaáy Nhö lai. Ñeå ngaên chaáp töôùng kia thaønh töïu ñöôïc thaân Nhö lai, nhö kinh noùi: Khoâng theå laáy töôùng thaønh töïu maø thaáy ñöôïc Nhö Lai. Vì sao? Bôûi Nhö Lai laø phaùp thaân Voâ vi. Nhö kinh noùi. Vì sao vaäy? Nhö Lai ñaõ noùi töôùng töùc chaúng phaûi laø töôùng. Coøn baøi keä noùi: Ba töôùng theå ñeàu khaùc nhau, lìa noù laø thaáy Nhö Lai. Töôùng thaønh töïu kia, chaúng phaûi laø töôùng thaønh töïu Vì sao? Vì ba

töôùng ñeàu khaùc vôùi theå cuûa Nhö Lai. Nhö kinh noùi: “Phaät baûo Tu-boà-ñeà: Phaøm noùi coù heát thaûy töôùng ñeàu laø voïng ngöõ. Neáu thaáy caùc töôùng chaúng phaûi laø töôùng, thì chaúng phaûi voïng ngöõ. Caùc töôùng chaúng phaûi laø töôùng, nhö theá môùi laø thaáy Nhö Lai. Caâu naøy chæ roõ moïi phaùp Höõu vi ñeàu laø hö voïng. Keä noùi: Lìa noù laø thaáy Nhö Lai, caâu naày chæ roõ Nhö lai khoâng cuûa ba töôùng. Cho neân, töôùng chaúng phaûi laø töôùng chaúng phaûi töôùng ñoái, Nhö lai truï ôû sinh, dieät truï maø laø theå khaùc khoâng theå naém baét ñöôïc. Caâu naøy chæ roõ Theå cuûa Nhö lai chaúng phaûi Höõu vi. Boà taùt ñaõ bieát Nhö lai nhö vaäy, thì vì quaû Phaät Boà-ñeà maø haønh boá thí khoâng truï ôû phaùp maø haønh boá thí. Ñoaïn nghi naøy xong. Tieáp theo laø Toân giaû Tu-boà-ñeà sinh nghi hoûi Phaät. Kinh noùi: “Tu-boà-ñeà thöa Phaät: Baïch Theá Toân! Trong ñôøi vò laïi, vaø ñôøi sau nöõa, coù chuùng sinh naøo ñöôïc nghe chöông cuù cuûa kinh naøy maø phaùt sinh thaät töôùng khoâng?

SOÁ 1511 - LUAÄN KINH KIM CANG BAÙT NHAÕ BA LA MAÄT, Quyeån Thöôïng 181

Phaät traû lôøi Tu-boà-ñeà: Chôù noùi laø trong ñôøi vò lai vaø ñôøi sau nöõa, coù chuùng sinh naøo ñöôïc nghe chöông cuù cuûa kinh naøy, maø phaùt sinh thaät töôùng chaêng! Phaät laïi baûo Tu-boà-ñeà: Trong ñôøi vò lai vaø ñôøi sau nöõa, neáu khi chaùnh phaùp saép dieät, maø vaãn coù Ñaïi Boà-taùt trì giôùi, toâ boài phöôùc ñöùc vaø trí tueä, coù khaû naêng phaùt sinh loøng tin ñoái vôùi chöông cuù cuûa kinh naøy, thì ñoù laø söï thaät. Phaät laïi baûo Tu-boà-ñeà: Thaày neân bieát Ñaïi Boà-taùt ñoù, khoâng phaûi chæ cuùng döôøng cho moät ñöùc Phaät, hai ñöùc Phaät, ba, boán, naêm Ñöùc Phaät, vò aáy cuõng khoâng phaûi chæ tu haønh, vun troàng caên laønh, nôi moät ñöùc Phaät, hai ñöùc Phaät, ba, boán, naêm ñöùc Phaät. Phaät laïi baûo Tu-boà-ñeà: Thaät söï do vò aáy, ñaõ tu haønh, cuùng döôøng vun troàng caên laønh voâ löôïng traêm ngaøn chö Phaät, neân khi ñöôïc nghe kinh naøy, chæ ñeán moät nieäm ñaõ sinh loøng tin thanh tònh. Naøy Tu-boà- ñeà! Nhö Lai thaáy, bieát roõ heát nhöõng chuùng sinh ôû ñoù. Naày Tu-boà-ñeà! Caùc Boà-taùt aáy, ñaõ laøm phaùt sinh voâ löôïng phöôùc ñöùc nhö vaäy, nhaän laáy voâ löôïng phöôùc ñöùc aáy. Taïi sao vaäy? Nay Tu-boà-ñeà Vì caùc Boà-taùt aáy, khoâng giöõ laáy töôùng ngaõ, töôùng nhaân, töôùng chuùng sinh, töôùng thoï, giaû. Naøy Tu-boà-ñeà! Caùc vò Boà-taùt aáy khoâng coù töôùng phaùp, cuõng chaúng phaûi laø khoâng coù töôùng phaùp. Khoâng töôùng, cuõng chaúng phaûi khoâng töôùng. Taïi sao vaäy? Naày Tu-boà-ñeà! Neáu Boà-taùt ñoù giöõ laáy töôùng cuûa phaùp, töùc laø vöôùng maéc vaøo ngaõ, nhaân, chuùng sanh, thoï giaû. Coøn neáu Boà-taùt ñoù coù töôùng phaùp, taát seõ vöôùng maéc vaøo töôùng ngaõ, töôùng nhaân, töôùng chuùng sinh, töôùng thoï giaû. Taïi sao vaäy? NaàyTu-boà-ñeà! Khoâng neân giöõ laáy phaùp cuõng chaúng phaûi khoâng giöõ laáy phaùp. Chæ nghóa naøy maø Nhö Lai luoân noùi caùc phaùp moân ñeàu nhö beø ñeå qua soâng. Ñoù laø phaùp phaûi buoâng boû, chöù khoâng phaûi boû phaùp”. Luaän raèng: Nghóa ñoù laø gì? Tröôùc döïa vaøo Ba-la-maät, noùi boá thí khoâng truï ôû söï laø noùi nghóa nhaân saïu xa. Tieáp y cöù vaøo Theå Nhö Lai, khoâng phaûi Höõu vi, aáy laø noùi nghóa saâu xa cuûa quaû. Neáu vaäy, ngöôøi ôû ñôøi vò lai xaáu aùc, seõ khoâng tin vaøo boá thí vaø Nhö lai. Laøm theá naøo noùi vieäc aáy khoâng

phaûi laø roãng khoâng ? Vì ñoaïn moái nghi naøy, Phaät beøn traû lôøi nghóa ñoù. Nhö kinh noùi: “Phaät baûo Tu-boà-ñeà”: Chôù coù noùi lôøi aáy... cho ñeán... “Khoâng phaûi boû phaùp”. Nghóa aáy theá naøo? Keä noùi: Noùi nghóa nhaân quaû saâu, Khi vaøo ñôøi aùc aáy, Do thaät coù chaúng khoâng,

SOÁ 1511 - LUAÄN KINH KIM CANG BAÙT NHAÕ BA LA MAÄT, Quyeån Thöôïng 182

Boà-taùt ñuû ba ñöùc. Nghóa ñoù laø gì? Khi ñeán ñôøi aùc kia, nhöng caùc Boà-taùt vaãn trì giôùi, tu boài coâng ñöùc vaø trí tueä ñaày ñuû. Do vaäy, ngöôøi seõ sinh loøng tin. Vì yù nghóa naøy, neân goïi laø “noùi vieäc aáy khoâng phaûi roãng khoâng”. Laïi nöõa, baøi keä noùi: Trong quaù khöù tu giôùi, Vaø troàng caùc caên laønh, (Hoaëc) Giôùi ñuû caùc ñôøi Phaät, Cuõng noùi coâng ñöùc ñaày. (Baûn Kim cang Tieåu Luaän vieát laø chöõ Hoaëc, coù leõ ñuùng nghóa hôn ND) Nhö kinh noùi: “Phaät laïi baûo Tu-boà-ñeà: Thaày neân bieát, caùc Ñaïi Boà- taùt aáy khoâng phaûi tu haønh cuùng döôøng trong moät ñôøi Phaät, hai, ba, boán, naêm ñôøi Phaät; khoâng phaûi chæ vun troàng caên laønh trong ñôøi moät, hai, ba, boán, naêm vò Phaät. Phaät baûo Tu-boà-ñeà: Maø caùc vò naøy, ñaõ tu haønh, cuùng döôøng voâ löôïng traêm ngaøn chö Phaät; ñaõ vun troàng voâ löôïng caên laønh beân traêm ngaøn chö Phaät”. Ñoaïn vaên kinh treân chæ roõ: Trong caùc ñôøi chö Phaät ôû quaù khöù, caùc Boà-taùt ñaõ tu giôùi haïnh, cuùng döôøng chö Phaät ñaày ñuû, cuõng nhö vun boài caùc caên laønh, theo thöù lôùp nhö theá. Caùc Boà-taùt ñoù ñaõ trì giôùi ñaày ñuû, neân coâng ñöùc ñaày ñuû. Laïi nöõa, keä noùi: Thoï maïng kia vaø phaùp, Xa lìa khoûi chaáp töôùng, Cuõng noùi bieát töôùng aáy, Nöông taùm taùm nghóa rieâng. Nghóa naøy laø gì? Laø noùi nghóa Baùt Nhaõ khoâng heà bò caét ñöùt. Noùi vaäy thì coù nhöõng nghóa gì? Ñaáy laø noùi roõ vò Boà-taùt ñoù, ñaõ lìa khoûi töôùng thoï giaû vaø lìa khoûi töôùng phaùp. Ñeå ñoái trò töôùng aáy, neân môùi noùi nghóa naày. Keä noùi: “Nöông taùm taùm nghóa rieâng”, ñaây laïi ñoù coù nghóa gì? Töùc laø nöông vaøo boán thöù töôùng thoï giaû, coù boán nghóa. Nöông vaøo boán thöù töôùng cuûa phaùp neân cuõng coù boán nghóa. Cho neân nöông vaøo taùm töôùng, maø coù taùm nghóa khaùc nhau. Nghóa naày ra sao? Laïi coù baøi keä noùi: Theå khaùc nhau noái tieáp, Truï ñeán maïng khoâng döùt, Laïi ñi vaøo neûo khaùc, Laø boán thöù ngaõ töôùng. Nghóa naày theá naøo? Ñaây laø noùi roõ nghóa cuûa töôùng thoï giaû. Boán töôùng ñoù laø gì?

SOÁ 1511 - LUAÄN KINH KIM CANG BAÙT NHAÕ BA LA MAÄT, Quyeån Thöôïng 183

1. Töôùng ngaõ. 2. Töôùng chuùng sinh. 3. Töôùng maïng. 4. Töôùng thoï giaû. - Töôùng ngaõ, laø thaáy naêm aám khaùc nhau, moãi moät aám laø. Ngaõ voïng chaáp nhö theá goïi laø töôùng ngaõ. - Töôùng chuùng sinh, laø thaáy thaân mình noái tieáp maõi khoâng döùt. - Töôùng maïng, laø quaû baùo moät kieáp, maïng caên truï laïi khoâng ñöùt ñoaïn, ñoù goïi laø töôùng maïng. - Töôùng thoï giaû, laø vò maïng caên ñoaïn dieät, laïi sinh vaøo saùu ñöôøng, aáy laø töôùng thoï giaû. Nhö kinh noùi: Taïi sao? Naày Tu-boà-ñeà! Boà-taùt aáy khoâng coøn chaáp töôùng ngaõ, töôùng chuùng sinh, töôùng nhaân, töôùng thoï giaû nöõa? Sao goïi laø “vaø phaùp”? Keä noùi: Heát thaûy khoâng khoâng vaät, Thaät coù, khoâng theå noùi, Döïa ngoân töø maø noùi. Laø boán

thöù töôùng phaùp. Boán thöù gì? 1. Töôùng phaùp. 2. Töôùng phi phaùp. (Chaúng phaûi töôùng phaùp) 3. Töôùng. 4. Phi töôùng. (Chaúng phaûi töôùng) Nghóa aáy theá naøo? Töôùng phaùp laø töôùng: "Coù" coù theå giöõ laáy, thöôøng giöõ laáy taát caû phaùp. Vì laø töôùng "khoâng coù" neân noùi töôùng voâ phaùp (phi phaùp), do khoâng coù vaät. Bôûi phaùp aáy voâ ngaõ, "khoâng" laø Thaät coù neân noùi chaúng phaûi töôùng voâ phaùp. Noù laø "khoâng" laø khoâng coù vaät, nhöng khoâng theå noùi laø coù, laø khoâng coù neân noùi voâ töôùng (phi töôùng) vì döïa vaøo ngoân töø maø noùi, neân cuõng khoâng phaûi laø voâ töôùng. Vì sao? Vì caùi choå "voâ ngoân" döïa vaøo töôùng ngoân töø ñeå noùi. Theá cho neân döïa vaøo taùm thöù nghóa khaùc nhau, maø lìa taùm töôùng. Nghóa laø lìa töôùng nhaân, lìa töôùng phaùp. Do vaäy maø noùi laø coù trí tueä. Nhö kinh noùi: "Naày Tu-boà-ñeà! Caùc Boà-taùt ñoù, khoâng coù töôùng phaùp, cuõng chaúng phaûi khoâng coù töôùng phaùp, khoâng töôùng, cuõng chaúng phaûi khoâng töôùng, neân coù trí tueä ñaày ñuû. Taïi sao coøn noùi coâng ñöùc, trì giôùi"? Ñaây laø chæ baøy nghóa sai khaùc, cuûa vieäc phaùt sinh töôùng thaät. Chæ baøy nhö theá naøo? Keä noùi: Ngöôøi kia döïa vaøo tin,

SOÁ 1511 - LUAÄN KINH KIM CANG BAÙT NHAÕ BA LA MAÄT, Quyeån Thöôïng 184

Cung kính sinh töôùng thaät, Nghe tieáng giöõ laø sai, Giöõ chaùnh thuyeát nhö vaäy. Nghóa naày ra sao? Ngöôøi ñoù coù döïa vaøo coâng ñöùc trì giôùi, maø tin töôûng, cung kính, thì luoân sinh töôùng thaät phaùt sinh. Chính vì muoán noùi nghóa naøy, neân tieáp noùi: nghe noùi chöông cuù Tu-ña-la nhö theá, cho ñeán chæ moät nieäm, sinh taâm tònh tín..." Theá cho neân khoâng chæ noùi Baùt Nhaõ. Hôn nöõa, ngöôøi coù trí tueä, khoâng chaáp tieáng giöõ nghóa, maø neân tuøy thuaän theo trí tueä ñeä nhaát nghóa, giöõ laáy chaùnh thuyeát nhö vaäy, maø thöôøng sinh töôùng thaät. Ñeå noùi roõ nghóa naày, neân tieáp noùi: Naøy Tu-boà-ñeà! Khoâng neân giöõ laáy phaùp, vaø khoâng phaûi giöõ laáy phaùp. "Khoâng neân giöõ laáy phaùp" laø khoâng neân chaáp tieáng giöõ phaùp (nghóa): "Khoâng phaûi khoâng giöõ laáy phaùp" laø tuøy thuaän vaøo trí tueä ñeä nhaát nghóa, theo nhö chaùnh thuyeát maø giöõ laáy nhö vaäy. Boà-taùt aáy nghe kinh ñieån chöông cuù nhö vaäy, maø sinh töôùng thaät. Laïi nöõa, kinh noùi: "Naày Tu-boà-ñeà! Nhö Lai ñeàu bieát roõ caùc chuùng sinh aáy, Nhö Lai ñeàu thaáy roõ caùc chuùng sinh aáy v.v..." Ñaây laø nghóa gì? Keä noùi: Khoâng quaû, Phaät vaãn bieát, Söùc nguyeän trí hieän thaáy, Caàu cung kính cuùng döôøng, Ngöôøi ñoù khoâng theå noùi. Nghóa laø theá naøo? Nhöõng ai trì giôùi, chö Phaät Nhö Lai khoâng phaûi thaáy quaû cuûa hoï so saùnh maø bieát. Laøm sao bieát ñöôïc? Keä noùi: Do söùc maïnh cuûa nguyeän trí hieän cho thaáy. Caâu: "Nhö Lai ñeàu bieát chuùng sinh ñoù..." laø ñuû roài, côù sao coøn noùi Nhö Lai ñeàu thaáy chuùng sinh aáy... Neáu khoâng noùi Nhö Lai ñeàu thaáy caùc chuùng sinh ñoù, thì coù keû laïi baûo Nhö Lai duøng trí so saùnh maø bieát, sôï hoï sinh taâm nhö vaäy... Neáu vaäy, thì chæ noùi "Nhö Lai thaáy heát caùc chuùng sinh aáy" laø ñuû, sao coøn phaûi noùi "Nhö Lai bieát caùc chuùng sinh aáy"? Neáu khoâng noùi Nhö Lai bieát heát chuùng sinh aáy, thì coù keû seõ noùi, Nhö Lai duøng Nhuïc nhaõn ñeå thaáy. Ñeå ngaên ngöøa chuùng sanh daáy taâm nghi naøy, neân Nhö lai noùi ñuû hai caùch. Laïi nöõa, taïi sao Nhö Lai noùi nhö theá? Keä noùi: "Caàu cuùng döôøng, cung kính, ngöôøi aáy

khoâng theå noùi. Caâu aáy coù nghóa gì? Neáu nhö muoán ñöôïc cung kính cuùng döôøng, töï khoe laø coù coâng ñöùc trì giôùi; thì keû aáy aét khoâng caàn phaûi noùi", vì hoï töï bieát. Chö Phaät, Nhö lai ñaõ kheùo bieát roõ ngöôøi aáy laø ai, ñang laøm nhöõng gì. Theá neân ngöôøi aáy khoâng caàn phaûi töï noùi.

SOÁ 1511 - LUAÄN KINH KIM CANG BAÙT NHAÕ BA LA MAÄT, Quyeån Thöôïng 185

Laïi caâu: "Caùc Boà-taùt ñoù, sinh voâ löôïng tuï phöôùc ñöùc nhö theá, giöõ laáy voâ löôïng phöôùc ñöùc nhö theá..." Caâu aáy coù nghóa gì? Sinh laø nghóa nhaân naêng sinh. Giöõ laáy laø nghóa quaû do tu boài quaû töï theå. Laïi caâu: "Taïi sao theá, Naày Tu-boà-ñeà! Caùc Boà-taùt ñoù, neáu chaáp töôùng cuûa phaùp thì seõ chaáp vöôùng vaøo ngaõ, nhaân, chuùng sinh, thoï giaû..." Caâu naøy coù nghóa gì? Bôûi chæ coù voâ minh söû, khoâng coù phieàn naõo thoâ hieän haønh. Ñaây laø chæ baøy caùi thaáy voâ ngaõ, neân tieáp kinh laïi noùi: "Chính vì nghóa naøy, maø Nhö Lai thöôøng noùi caùc phaùp moân nhö beø qua soâng. Ñoù laø phaùp neân boû, chöù khoâng phaûi boû phaùp..." coù nhöõng thöù lôùp naøo... Keä noùi: Kia tuøy thuaän khoâng truï Chöùng trí ôû trong phaùp, Nhö ngöôøi boû laïi thuyeàn, Nghóa trong phaùp, cuõng vaäy. Keä naøy coù nghóa gì? Ñaây laø chæ roõ ñaõ chöùng trí trong phaùp cuûa Tu-ña-la v.v... thì khoâng truï phaùp aáy nöõa. Vì ñaõ ñöôïc chöùng ñaéc trí tueä naøy, thì phaûi xaû boû phaùp aáy, nhö boû beø sau khi tôùi bôø beân kia. Tuøy thuaän laø tuøy thuoäc vaø thuaän theo caùc phaùp ñeå chöùng ñöôïc trí tueä. Caùc phaùp naày thì phaûi giöõ laáy nhö ngöôøi chöa leân ñöôïc bôø thì phaûi giöõ laáy thuyeàn beø. Töø ñaây trôû ñi, noùi nhöõng nghóa gì? Ñeå ngaên caûn nhöõng ñieàu nghi ngôø khaùc. Nhöõng ñieàu nghi khaùc laø gì? Tröôùc noùi: Khoâng theå thaáy ñöôïc Nhö Lai baèng töôùng thaønh töïu. Taïi sao? Do Nhö Lai chaúng do töôùng Höõu vi maø ñöôïc teân. Neáu vaäy, taïi sao ñöùc Thích Ca Maâu Ni, khi chöùng ñöôïc Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc, thì goïi laø Phaät? Taïi sao laïi coøn thuyeát phaùp? Ñoù laø nhöõng ñieàu nghi ngôø. Ñeå ñoaïn tröø nghi ngôø naøy, kinh noùi: Laïi nöõa, Phaät baûo Tueä Maïng Tu-boà-ñeà: Naày Tu-boà-ñeà! Thaày nghó sao? Nhö Lai coù chöùng ñöôïc Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc khoâng? Nhö Lai ñaõ coù thuyeát phaùp gì chaêng? Tu-boà-ñeà thöa: Theo con hieåu nhöõng nghóa Phaät giaûng noùi thì khoâng coù phaùp naøo nhaát ñònh, ñöôïc Nhö Lai chöùng ñöôïc Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc; cuõng khoâng coù phaùp naøo nhaát ñònh, ñeå Nhö Lai giaûng noùi. Taïi sao? Vì phaùp maø Nhö Lai noùi, thì ñeàu khoâng theå giöõ laáy, khoâng theå noùi ñöôïc, chaúng phaûi laø phaùp, cuõng chaúng phaûi laø phi phaùp. Taïi sao? Do heát thaûy Thaùnh nhaân ñeàu duøng phaùp Voâ vi maø ñöôïc teân. Luaän raèng: Chính nghóa naøy neân Phaät Thích Ca Maâu Ni chaúng phaûi laø Phaät, cuõng chaúng noùi phaùp. Nghóa naày theá naøo? Keä noùi:

SOÁ 1511 - LUAÄN KINH KIM CANG BAÙT NHAÕ BA LA MAÄT, Quyeån Thöôïng 186

ÖÙng hoùa Phaät, chaúng thaät, Cuõng chaúng ngöôøi noùi phaùp, Noùi phaùp, khoâng hai chaáp Khoâng noùi lìa ngoân töôùng. Keä naøy coù nghóa gì? Phaät coù ba thöù: 1. Phaùp thaân Phaät. 2. Baùo Phaät. 3. Hoùa Phaät. Ñöùc Thích Ca Maâu Ni ñöôïc goïi laø Phaät, ñoù laø hoùa Phaät. Phaät naøy khoâng chöùng Voâ thöôïng Chaùnh

ñaúng Chaùnh giaùc, cuõng khoâng coù noùi phaùp. Nhö kinh noùi: Khoâng coù phaùp naøo nhöùt ñònh ñeå Nhö Lai chöùng Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc caû, cuõng khoâng coù phaùp naøo nhöùt ñònh Nhö Lai coù theå giaûng noùi... - Neáu vaäy, taïi sao kinh noùi: "Vì sao theá? Nhöõng phaùp maø Nhö Lai noùi, ñeàu khoâng theå giöõ laáy, khoâng theå noùi... Nhö theá v.v..." neân coù ngöôøi cheá nhaïo: Nhö Lai moät möïc khoâng noùi phaùp. - Ñeå ngaên chaän ñieàu naøy, neân keä noùi: "ÖÙng hoùa Phaät chaúng phaûi laø chaân, cuõng chaúng phaûi laø ngöôøi noùi phaùp. Noùi phaùp khoâng hai chaáp, khoâng noùi, môùi laø lìa töôùng noùi". Ngöôøi nghe khoâng giöõ laáy phaùp, khoâng giöõ laáy phi phaùp. Coøn ngöôøi noùi, cuõng khoâng noùi hai thöù, laø phaùp vaø phi phaùp. Taïi sao? Taïi phaùp ñoù chaúng phaûi phaùp, chaúng phaûi phi phaùp. Döïa vaøo yù nghóa naøo, ñeå noùi nhö vaäy? Ñoù laø nöông vaøo nghóa chaân nhö maø noùi. - Phi phaùp laø heát thaûy phaùp ñeàu khoâng coù theå, töôùng. - Khoâng phaûi phi phaùp, laø chaân nhö, khoâng coù ngaõ töôùng, maø coù thaät vaäy. Taïi sao chæ noùi laø noùi maø khoâng noùi laø chöùng? Coù ngoân thuyeát laø ñaõ goàm coù nghóa chöùng roài. Neáu khoâng chöùng, thì khoâng coù khaû naêng noùi. Nhö kinh noùi: "Taïi sao vaäy? Do heát thaûy Thaùnh nhaân, ñeàu nhôø phaùp Voâ vi, maø ñöôïc teân". Caâu ñoù muoán laøm roõ ñieàu gì? Vì phaùp voâ vi laø nhaân. Vì sao? Vì heát thaûy Thaùnh nhaân, ñeàu nöông vaøo phaùp chaân nhö thanh tònh, maø ñöôïc teân". Vì phaùp Voâ vi maø ñöôïc teân. Do nghóa naøy neân Thaùnh nhaân ñoù noùi, phaùp Voâ vi aáy. Laïi laø bôûi nghóa theá naøo? Nhö phaùp Thaùnh nhaân kia chöùng, coøn khoâng theå noùi nhö theá, huoáng gì chaáp giöõ laáy nhö theá. Taïi sao? Do phaùp aáy xa lìa khoûi töôùng ngoân ngöõ, khoâng phaûi laø söï töôùng coù theå dieãn noùi. Taïi sao khoâng chæ noùi coù Phaät, maø coøn noùi heát thaûy Thaùnh nhaân? AÁy laø vì, heát thaûy Thaùnh nhaân ñeàu nöông vaøo chaân nhö thanh tònh, maø ñöôïc teân. Nhö vaäy thì coù ñuû thanh tònh, vaø töøng

phaàn thanh tònh. Kinh noùi: "Tu-boà-ñeà! Thaày nghó sao? Nhö laáy baûy baùu coù ñaày caû ba ngaøn ñaïi thieân theá giôùi, ñem ra boá thí, naày Tu-boà-ñeà! Thaày nghó sao? Phöôùc maø thieän nam thieän nöõ aáy, coù ñöôïc, coù nhieàu khoâng? Tu-boà-ñeà thöa: Raát nhieàu, thöa Theá Toân! Raát nhieàu, thöa Tu-giaø- ñaø! Thieän nam thieän nöõ aáy, ñöôïc phöôùc raát nhieàu. Taïi sao vaäy? thöa Theá Toân? Do tuï phöôùc ñöùc ñoù, töùc chaúng phaûi phöôùc ñöùc, cho neân Nhö Lai môùi noùi: Phöôùc ñöùc ñoù, chính laø tuï phöôùc ñöùc. Phaät noùi: Naày Tu- boà-ñeà! Neáu nhöõng thieän nam thieän nöõ, ñem baûy baùu ñaày caû ba ngaøn ñaïi thieân theá giôùi, ñeå boá thí; nhöng nay, laïi coù ngöôøi thoï trì kinh naøy, cho ñeán chæ boán caâu keä v.v... roài ñem giaûng noùi cho ngöôøi thì phöôùc naøy hôn phöôùc boá thí khoâng theå löôøng noåi. Taïi sao vaäy? Naày Tu-boà-ñeà! Vì heát thaûy phaùp Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc cuûa chö Phaät, ñeàu töø kinh naøy maø ra heát. Heát thaûy chö Phaät, Nhö Lai ñeàu sinh ra töø kinh naøy. Naày Tu-boà-ñeà! Nhöõng gì goïi laø Phaät phaùp thì Phaät phaùp ñoù chaúng phaûi laø Phaät phaùp, môùi goïi laø Phaät phaùp. Luaän raèng: ÔÛ ñaây, noùi thí duï, tính keå, so löôøng phöôùc ñöùc

troäi hôn kia, laø coù nghóa gì vaäy? Bôûi vì phaùp, duø khoâng theå giöõ laáy, khoâng theå noùi, nhöng khoâng phaûi laø troáng roãng. Keä noùi: Thoï trì vaø noùi phaùp, Phöôùc ñöùc chaúng roãng khoâng, Phöôùc khoâng tôùi Boà-ñeà, Hai môùi tôùi Boà-ñeà. Vì sao noùi nhö vaäy? Thöa Theá Toân! Tuï phöôùc ñöùc töùc chaúng phaûi tuï phöôùc ñöùc. Keä noùi: “Moät mình phöôùc, khoâng tôùi Boà-ñeà, nhöng coù caû hai, thì cuøng tôùi Boà-ñeà. Caâu keä naày coù nghóa gì? Phöôùc kia khoâng tôùi Boà-ñeà, nhöng coù caû hai, thì ñaït tôùi Ñaïi Boà-ñeà. Nhöõng gì laø hai? Ñoù laø: 1. Thoï trì. 2. Giaûng noùi. Nhö kinh noùi: “Thoï trì cho ñeán chæ boán caâu keä v.v...” vaø noùi cho ngöôøi khaùc bieát. Tuï phöôùc ñöùc laø sao? Tuï coù hai nghóa: 1. Nghóa tích tuï. 2. Nghóa tieán ñeán. Nhö ngöôøi gaùnh moät gaùnh naëng, thì goïi laø moät tuï. Do vì phöôùc ñöùc kia, laø gom goùp tích chöùa nhieàu ngaøy, cho neân goïi laø tuï. Nghóa noù nhö vaäy. Nhöõng gì khoâng thuùc ñaåy tôùi Boà-ñeà thì khoâng goïi laø tuï phöôùc ñöùc. Hai khaû naêng naøy ñöa ñeán Ñaïi Boà-ñeà, cho neân noù vöôït hôn heát thaûy

SOÁ 1511 - LUAÄN KINH KIM CANG BAÙT NHAÕ BA LA MAÄT, Quyeån Thöôïng 188

phöôùc ñöùc khaùc. Taïi sao hai thöù naøy coù khaû naêng ñöa tôùi Ñaïi Boà-ñeà? Nhö kinh noùi: Taïi sao, Naày Tu-boà-ñeà! Heát thaûy phaùp Voâ Thöôïng Chaùnh Ñaúng Chaùnh Giaùc cuûa chö Phaät, ñeàu töø kinh naøy maø ra heát. Heát thaûy chö Phaät, Nhö Lai ñeàu sinh ra töø kinh naøy. Heát thaûy phaùp Boà-ñeà cuûa chö Phaät, ñeàu töø kinh naøy maø ra, laø sao? Heát thaûy chö Phaät, Nhö Lai ñeàu sinh töø kinh naøy, laø sao? Keä noùi: ÔÛ “thaät” laø lieãu nhaân Cuõng sinh nhaân cho ”khaùc” Chæ rieâng phaùp chö Phaät, Phöôùc thaønh ñeä nhaát theå. Ñaây coù nghóa gì? Boà-ñeà goïi laø phaùp thaân, theå noù thaät, Voâ vi, theá neân ñoái vôùi phaùp thaân ñoù, thì hai thöù naøy coù khaû naêng laøm lieãu nhaân, khoâng coù khaû naêng laøm sinh nhaân. “Khaùc” ñoù laø Phaät hoùa thaân töôùng haûo, Phaät thoï baùo töôùng haûo trang nghieâm. ÔÛ ñaây laø sinh nhaân, neân noù coù khaû naêng laøm nhaân cho Boà-ñeà, neân goïi laø nhaân. Chæ roõ phöôùc ñöùc naøy laø hôn heát trong caùc phöôùc ñöùc. Nhö kinh noùi: “Vì sao? Tu-boà-ñeà... cho ñeán: ñeàu sinh ra töø kinh naøy”. Xaùc ñònh nghóa naøy theá naøo? Keä noùi: “Chæ rieâng phaùp chö Phaät, phöôùc thaønh laø theå baäc nhaát”. “Naày Tu-boà-ñeà! Nhöõng gì goïi laø Phaät phaùp, thì Phaät phaùp ñoù töùc chaúng phaûi Phaät phaùp”, Phaùp cuûa chö Phaät thì khoâng ai coù, cho neân Phaät phaùp ñoù goïi laø Phaät phaùp, neân noùi: Chæ rieâng phaùp cuûa chö Phaät. Ñeä nhaát laø nghóa baát coäng (duy nhaát khoâng chung vôùi ai). Vì coù khaû naêng laøm nhaân phaùp ñeä nhaát, neân phöôùc ñöùc ñoù laø hôn heát moïi phöôùc ñöùc. Nhö vaäy laø xaùc ñònh, phöôùc ñöùc aáy raát nhieàu. Luaän raèng: “Tu-boà-ñeà! Thaày nghó sao? Tu-ñaø-hoaøn coù theå nghó laø ta ñaõ ñöôïc quaû Tu-ñaø-hoaøn khoâng? Tu-boà-ñeà thöa: Baïch Theá Toân, khoâng! Vì sao? Vì thaät khoâng coù phaùp goïi laø Tu-ñaø-hoaøn. Khoâng baùm vaøo saéc-thanh-höông-vò-xuùc-phaùp, thì ñoù môùi goïi laø Tu-ñaø-hoaøn. Phaät noùi: Naày Tu-boà-ñeà! Thaày nghó sao? Tö-ñaø-haøm coù theå nghó laø ta ñaõ ñöôïc quaû Tö-ñaø-haøm khoâng? Tu-boà-ñeà thöa: Baïch Theá Toân, khoâng! Vì sao? Vì thaät khoâng coù phaùp, goïi laø Tö-ñaø-haøm, neân goïi laø Tö-ñaø-haøm. Naày

Tu-boà-ñeà! Thaày nghó sao? A-na-haøm coù theå nghó laø ta ñaõ ñöôïc quaû A-na-haøm khoâng? Tu-boà-ñeà thöa: Baïch Theá Toân, khoâng! Vì sao? Vì thaät khoâng coù phaùp goïi laø A-na-haøm, neân goïi laø A-na-haøm. Naày Tu-boà-ñeà! Thaày nghó sao? A-la-haùn coù theå nghó laø ta ñaõ ñöôïc quaû A-la-haùn khoâng? Tu-boà-ñeà thöa: Baïch Theá Toân, khoâng! Vì sao? Vì thaät khoâng coù phaùp goïi laø A-la-haùn.

SOÁ 1511 - LUAÄN KINH KIM CANG BAÙT NHAÕ BA LA MAÄT, Quyeån Thöôïng 189

Baïch Theá Toân! Neáu A-la-haùn nghó: Ta ñöôïc quaû A-la-haùn, töùc laø ñaõ vöôùng maéc vaøo ngaõ, nhaân, chuùng sinh, thoï giaû. Thöa Theá Toân! Ngaøi noùi con ñöôïc Tam muoäi Voâ traùnh, cao toät hôn heát. Baïch Theá Toân! Ngaøi noùi con laø A-la-haùn lìa duïc. Baïch Ngaøi! Neáu con nghó, con ñöôïc A-la- haùn, thì ngaøi ñaõ khoâng noùi con ñöôïc haïnh Voâ traùnh baäc nhaát. Vì, söï thaät laø Tu-boà-ñeà khoâng laøm gì caû, neân môùi goïi Tu-boà-ñeà laø Voâ traùnh, laø haïnh Voâ traùnh böïc nhöùt. Luaän raèng: Tröôùc noùi Thaùnh nhaân do phaùp Voâ vi maø ñöôïc teân, vì nghóa naøy cho neân phaùp kia khoâng theå giöõ laáy, khoâng theå noùi. Neáu Thaùnh nhaân Tu-ñaø-hoaøn v.v... giöõ laáy quaû cuûa mình, thì taïi sao noùi phaùp aáy khoâng neân giöõ laáy? Ñaõ nhö chöùng, nhö thuyeát, taïi sao laïi xaùc ñònh laø khoâng theå noùi? Töø ñaây trôû xuoáng, vaên kinh vì caét ñöùt nghi naøy maø xaùc ñònh phaùp aáy laø khoâng theå giöõ laáy, khoâng theå noùi. Keä noùi: Khoâng giöõ laáy, khoâng noùi Khoâng giöõ laáy töï quaû Döïa vaøo Thieän caùt (Tu-boà-ñeà) kia Ñeå noùi lìa hai chöôùng. Baøi keä naøy coù nghóa gì? Thaùnh nhaân nhôø phaùp Voâ vi maø ñöôïc teân, neân khoâng giöõ laáy moät phaùp naøo. Khoâng giöõ laáy aáy, laø khoâng giöõ laáy caûnh giôùi cuûa saùu traàn. Vì nghóa ñoù neân goïi laø khoâng giöõ laáy. Ñi Haøng Nghòch löu (Tu-ñaø-hoaøn), thì nhö kinh noùi: Khoâng baùm vaøo Saéc-thanh- höông-Vò-xuùc-phaùp, aáy goïi laø Tu-ñaø-hoaøn... cho ñeán A-la-haùn, cuõng khoâng giöõ laáy moät phaùp naøo. Do nghóa naày, neân goïi laø A-la-haùn. Tuy nhieân Thaùnh nhaân khoâng phaûi khoâng giöõ laáy phaùp Voâ vi, giöõ laáy quaû mình. Neáu Thaùnh nhaân khôûi taâm nhö vaày: Ta coù theå ñaït ñöôïc quaû, nhö vaäy laø chaáp giöõ vaøo ngaõ v.v... Nghóa naày theá naøo? Do coù phieàn naõo söû vaø phieàn naõo khoâng hieän haønh (vi teá). Vì sao? Do ngöôøi aáy chöùng quaû, thì ñaõ gôõ lìa boû ngaõ chaáp, phieàn naõo v.v... Cho neân, khoâng coù taâm cho laø ta ñaõ chöùng quaû nhö theá. Taïi sao Tu-boà-ñeà töï khen mình ñöôïc thoï kí? Vì chính mình chöùng quaû, vì sanh loøng tin kính ñoái vôùi yù nghóa kia. Taïi sao chæ noùi haïnh voâ traùnh? AÁy laø muoán chæ roõ, coâng ñöùc aáy thuø thaéng ñeå sinh loøng tin saâu xa ñoù. Taïi sao noùi: Do Tu-boà-ñeà thaät khoâng coù choå naøo haønh, neân môùi goïi Tu-boà-ñeà laø Voâ traùnh, laø haïnh Voâ traùnh. Keä noùi: “Döïa vaøo Thieän Caùt kia, ñeå noùi lìa hai chöôùng”. - Hai thöù chöôùng laø: 1. Phieàn naõo chöôùng. 2. Tam muoäi chöôùng.

SOÁ 1511 - LUAÄN KINH KIM CANG BAÙT NHAÕ BA LA MAÄT, Quyeån Thöôïng 190

Lìa ñöôïc hai chöôùng aáy, neân noùi laø “khoâng coù choå naøo khoâng”. Vì nghóa naøy neân keä noùi laø hai thöù chöôùng; vaø lìa hai thöù chöôùng ñoù, neân goïi laø

voâ traùnh, laø haïnh Voâ traùnh. Kinh noùi: “Phaät baûo Tu-boà-ñeà : OÂng nghó sao? Xöa kia, Nhö Lai ôû beân Phaät Nhieân Ñaêng, coù ñöôïc phaùp Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc khoâng? Tu-boà-ñeà thöa: Baïch Theá Toân, khoâng! ÔÛ beân Phaät Nhieân Ñaêng, thaät söï Nhö Lai khoâng coù phaùp naøo ñeå ñöôïc Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc. Luaän raèng: Laïi coù keû nghi ngôø, thuôû xöa, ñöùc Thích Ca Nhö Lai ôû beân Phaät Nhieân Ñaêng thoï phaùp. Phaät Nhieân Ñaêng ñaõ giaûng noùi phaùp cho Phaät Thích Ca. Neáu vaäy, taïi sao noùi: Phaùp aáy khoâng theå noùi? Khoâng theå giöõ laáy? Ñeå xua tan nghi naøy, neân noùi: ÔÛ choå Phaät Nhieân Ñaêng, khoâng coù phaùp ñeå giöõ laáy. Nhö kinh noùi: Baïch Theá Toân, khoâng! ÔÛ beân Phaät Nhieân Ñaêng, thaät söï Nhö Lai khoâng coù phaùp naøo ñeå ñöôïc Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc. Taïi sao noùi nhö vaäy? Keä noùi: Phaùp ngöõ (Phaät) Nhieân Ñaêng noùi : Khoâng giöõ-Lyù thaät trí Vì chaân thaät nghóa aáy Khoâng giöõ-noùi phaùp kia. Nghóa naøy theá naøo? Ñöùc Thích Ca Nhö Lai, ôû choã Phaät Nhieân Ñaêng thì moïi phaùp duøng ngoân ngöõ noùi, ñoù khoâng theå giöõ laáy ñeå chöùng. Vì nghóa naøy neân laøm roõ chöùng ñaéc trí tueä, khoâng theå duøng ngoân ngöõ noùi, khoâng theå naém giöõ laáy. Nhö keä noùi : “Vì chaân thaät nghóa aáy, khoâng noùi giöõ phaùp kia”. Laïi neáu Thaùnh nhaân, nhôø phaùp Voâ vi maø ñöôïc teân phaùp ñoù, khoâng theå giöõ laáy, khoâng theå noùi ñöôïc. Thì laøm theá naøo caùc Boà-taùt choïn laáy vieäc trang nghieâm thanh tònh coõi nöôùc Phaät? Laøm theá naøo thoï nhaän Baùo thaân Phaät an laïc, choïn laáy cho mình thaân phaùp vöông? Laøm theá naøo caùc theá gian khaùc, laïi choïn laáy kia laøm thaân phaùp vöông? Tieáp theo ñaây laø vaên kinh noùi caét ñöùt nghi naày. Kinh noùi: “Phaät noùi vôùi Tu-boà-ñeà: Neáu Boà-taùt noùi mình trang nghieâm coõi nöôùc Phaät, thì Boà-taùt ñoù, noùi khoâng thaät. Taïi sao? Naày Tu- boà-ñeà! Nhö Lai noùi trang nghieâm coõi nöôùc Phaät, töùc chaúng phaûi trang nghieâm neân môùi goïi laø trang nghieâm coõi nöôùc Phaät. Do vaäy, naày Tu- boà-ñeà! Caùc Ñaïi Boà-taùt neân sinh taâm thanh tònh nhö theá maø khoâng truï choå naøo. Khoâng sinh taâm truï theo saéc, khoâng sinh taâm truï vaøo thanh höông vò xuùc phaùp. Maø sinh taâm “thuaän theo khoâng truï choå naøo”. Naày Tu-boà-ñeà! Nhö coù ngöôøi, maø thaân hoï lôùn nhö nuùi chuùa Tu Di. Naày Tu-boà-ñeà! Thaày nghó sao? Thaân ñoù coù lôùn khoâng?

SOÁ 1511 - LUAÄN KINH KIM CANG BAÙT NHAÕ BA LA MAÄT, Quyeån Thöôïng 191

Tu-boà-ñeà thöa: Raát lôùn, thöa Theá Toân! Taïi sao? Phaät noùi: Khoâng phaûi laø thaân, môùi goïi laø thaân lôùn. Thaân kia chaúng phaûi laø thaân, neân goïi laø thaân lôùn. Luaän raèng: Nghóa naøy neân bieát nhö theá. Bieát nhö theá naøo? Keä noùi: Trí, taäp chæ thöùc thoâng, Giöõ tònh ñoä nhö vaäy. Chaúng hình-Ñeä nhaát theå Chaúng nghieâm, yù trang nghieâm. Ñaây coù nghóa gì? Chö Phaät khoâng coù vieäc phaûi trang nghieâm coõi nöôùc, Chö Phaät Nhö Lai chæ coù luyeän taäp trí tueä chaân thaät ñeå cho thöùc thoâng suoát. Do vaäy, coõi nöôùc aáy, khoâng theå giöõ laáy. Neáu ai giöõ laáy hình töôùng coõi nöôùc ñoù vaø noùi laø ta thaønh töïu thanh tònh coõi nöôùc Phaät thì keû aáy noùi khoâng thaät. Nhö kinh noùi: “Taïi sao vaäy? Naày Tu-boà-ñeà! Nhö Lai noùi trang nghieâm coõi nöôùc Phaät aáy, töùc chaúng

phaûi trang nghieâm, neân môùi goïi laø trang nghieâm coõi nöôùc Phaät". Taïi sao noùi nhö vaäy? Keä noùi: Chaúng hình- Ñeä nhaát theå chaúng nghieâm, yù trang nghieâm. Coù hai thöù trang nghieâm: 1. Trang nghieâm coù hình töôùng. 2. Trang nghieâm Ñeä nhaát nghóa töôùng (chaúng hình). Theá neân noùi, chaúng phaûi trang nghieâm môùi goïi laø trang nghieâm. Laïi nöõa, khoâng phaûi trang nghieâm coõi nöôùc Phaät, laø vì noù khoâng coù hình töôùng, neân chaúng phaûi trang nhieâm. Nhö vaäy, khoâng coù trang nghieâm chính laø trang nghieâm böïc nhöùt. Vì sao? Vì trang nghieâm laø duøng heát thaûy coâng ñöùc thaønh töïu. Neáu ai coøn suy nghó phaân bieät coõi nöôùc Phaät laø hình töôùng Höõu vi vaø noùi ta ñaõ thaønh töïu thanh tònh coõi nöôùc Phaät, thì Boà-taùt aáy ñaõ truï vaøo saéc v.v... chính töø caûnh giôùi ñoù, maø sinh ra taâm nhö vaäy. Ñeå ngaên chaän ñieàu naøy, nhö kinh noùi: "Theá neân, Tu-boà-ñeà! Caùc Ñaïi Boà-taùt neân sinh taâm thanh tònh nhö theá, vaø khoâng truï vaøo ñaâu caû. Khoâng ñeå taâm truï vaøo saéc, vaøo thanh-höông, vaøo vò-xuùc-phaùp. Khoâng neân ñeå taâm truï chaáp vaøo phaùp gì". Phaàn treân coù noùi: Laøm theá naøo thoï nhaän Baùo thaân Phaät an laïc, choïn laáy cho mình thaân phaùp vöông ? laøm theá naøo moïi theá gian ñeàu choïn laáy kia laø thaân Phaùp vöông? Ñeå ñoaïn tröø nghi naøy neân noùi theå cuûa Baùo thaân Phaät an laïc ñaõ thoï nhaän naøy lôùn baèng nuùi Chuùa Tu di, nhö nghóa boùng trong göông. Nghóa naøy theá naøo? keä noùi:

Nhö nuùi chuùa khoâng chaáp, Thoï quaû baùo cuõng vaäy, Xa lìa haún caùc laäu, Vaø caû phaùp höõu vi. Ñaây coù nghóa gì? Nuùi chuùa Tu Di coù uy theá vôøi vôïi, cao toät, neân goïi laø to lôùn; nhöng nuùi khoâng chaáp vaøo theå nuùi chuùa, maø cho Ta laø nuùi chuùa, vì khoâng coù söï phaân bieät vaäy. Thoï nhaän baùo thaân Phaät an laïc cuõng nhö vaäy. Vì ñaõ ñöôïc theå Phaùp Vöông voâ thöôïng, neân goïi laø lôùn. Nhöng Phaät khoâng chaáp vaøo theå phaùp vöông ñoù, maø cho Ta laø Phaùp vöông, bôûi Phaät khoâng coù phaân bieät. Taïi sao khoâng phaân bieät? Laø do khoâng coù söï phaân bieät vaäy. Nhö kinh noùi: "Taïo sao? Phaät noùi chaúng phaûi laø thaân, môùi goïi laø thaân lôùn. Do thaân ñoù, chaúng phaûi thaân, neân môùi goïi laø thaân lôùn vaäy".Taïi sao noùi vaäy? Keä noùi: Vì xa lìa caùc laäu hoaëc, caùc phaùp Höõu vi. Theå cuûa baùo Phaät an laïc ñaõ tieáp nhaän kia, lìa heát caùc laäu, duø nhö theá laø coù vaät (höõu hình), duø nhö theá laø khoâng coù vaät (voâ hình) thì cuõng chæ coù moät thaân thanh tònh maø thoâi, vì noù ñaõ xa lìa haún moïi phaùp höõu vi. Do nghóa vaäy, neân theå cuûa Ngaõ thaät coù, khoâng nöông vaøo duyeân naøo khaùc maø truï.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.